

Niet-technische samenvatting 2015150

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project | Effect van de vroege darmflora op de ontwikkeling van verenpikken bij leghennen |
- 1.2 Looptijd van het project | 5 jaar |
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) | Verenpikken, darmflora, gedrag, fysiologie, kippen |

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project.
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.*
- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

- 3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)
- De laatste jaren is gebleken dat de darmflora (darmbacteriën) het gedrag kan beïnvloeden. Of de darmflora ook effect heeft op gedrag in een sociale context is onbekend. Juist in de veehouderij is het belangrijk om deze effecten te identificeren. De darmflora kan namelijk bijdragen aan het ontstaan van ongewenst gedrag, zoals verenpikken bij leghennen. Verenpikken komt veelvuldig voor in de pluimveehouderij en veroorzaakt welzijnsproblemen en productieverliezen. Recente onderzoeken suggereren dat er een verband is tussen de darmflora en verenpikken. Dit verband is echter nog niet goed onderzocht. In dit project zullen we daarom het effect van de vroege darmflora op het gedrag van leghennen in een sociale context identificeren, met een focus op verenpikken.

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Het project zal meer kennis en inzicht geven over de effecten van de darmflora op gedrag, vooral in een sociale context. Zo draagt het bij aan het verfijnen van theorieën en ideeën over de effecten van darmflora op gedrag. Verder zal het project meer kennis en inzicht geven over de effecten van de darmflora op de ontwikkeling van verenpikken. Zo kan het bijdragen aan de ontwikkeling van strategieën die verenpikken tegengaan en/of beperken. Verenpikken is een groot welzijns- en economisch probleem in de wereldwijde pluimveehouderij. Het vinden van een duurzame en welzijnsvriendelijke oplossing is dus van belang.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	De diersoort die gebruikt wordt is de kip (<i>Gallus gallus domesticus</i>). Het maximum aantal dieren wat gebruikt zal worden is 1560 dieren over een periode van 5 jaar, de haantjes zijn hierin niet meegerekend.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	De dieren zullen gering ongerief ondervinden tijdens hanteren, bloedafname en gedragstesten. De gedragstesten zijn echter van korte duur en elke gedragstest zal maximaal 2 keer worden uitgevoerd bij alle dieren. Bloedafname en hanteren zal tot een minimum beperkt worden. Verenpikken kan negatieve gevolgen hebben voor dierenwelzijn, maar verschillen in verenpikken tussen proefgroepen zijn van belang voor het onderzoek.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	100% gering over een periode van 30 weken.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	Haantjes worden na uitkomen op humane wijze gedood. Tijdens de proeven worden 1000 dieren op humane wijze gedood om hun darmweefsels te beoordelen op de darmflora samenstelling. De overige dieren worden na afloop van de proeven in leven gelaten.

4 Drie V's

4.1 Vervanging
Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	Het gaat hier om onderzoek naar de interactie tussen verschillende fysiologische en gedragssystemen daarom is het niet mogelijk een alternatief te gebruiken zoals bijvoorbeeld computermodellen of in-vitro-onderzoek.
4.2 Vermindering
Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.	De minimaal benodigde aantallen dieren zijn met statistische methoden berekend. De benodigde aantallen dieren worden waar nodig verminderd op basis van verkregen informatie uit de voorgaande experimenten.
4.3 Verfijning
Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen	Het is noodzakelijk om gebruik te maken van selectielijnen die veel dan wel weinig verenpikgedrag vertonen. Met deze lijnen kunnen we een groter contrast creëren in de neiging om te gaan verenpikken en dit vergroot de kans

diermodel(len) de meest
verfijnde zijn, gelet op de
doelstellingen van het
project.

om effecten te vinden. |

Vermeld welke algemene
maatregelen genomen
worden om de negatieve
(schadelijke) gevolgen
voor het welzijn van de
proefdieren zo beperkt
mogelijk te houden.

Kippen zullen dagelijks geobserveerd worden op ziekteverschijnselen en op het voorkomen van probleemgedrag, zoals verenpikken. Bloedafname en hanteren van dieren worden tot een minimum beperkt, omdat dit ook van invloed kan zijn op de resultaten. |

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

| 25 augustus 2015 |

Beoordeling achteraf

| |

Andere opmerkingen

| |